

İctimai Səhiyyə fakültəsi

050803 – Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə

Fənin kodu – İF-35

“ORTEZLƏ REABİLİTASIYA” fənninin

Sillabusu

VII semestr (payız semestri), 2023

Təhsil pilləsi: Bakalavriat

İxtisas: Fizioterapist və reabilitoloq

Tədris edilən fənnin növü: Əsas

AKTS: 3

İxtisasın adı: Fizioterapiya və tibbi reabilitologiya

Versiya: 2

Müraciət tarixi: il/ay/gün (müraciətə (ərizəyə) baxış müddəti 2 ay təşkil edir)

Təsdiq tarixi: il/ay/gün

Təsdiq edilmiş dərs proqramını əvəz edir: il/ay/gün

Qərar və təsdiq

Bu dərs proqramı -10.09.2023-cü il tarixində hazırlanmışdır. Dərs proqramı Müvafiq

Fakültə və İnnovasiya və keyfiyyətin idarə olunması şöbəsinin rəhbərləri tərəfindən yoxlanılmışdır. Proqram -- _____ 2023-cü il tarixində təsdiq edilmişdir.

Qeydiyyat nömrəsi: Bu nömrə Tədris Departamenti tərəfindən veriləcək təsdiq nömrəsidir. Qeydiyyat nömrəsi fənnin koduna və verilmə tarixinə əsasən formalaşır.

Məsələn: İxtisasın kodu, fənnin kodu və təsdiq tarixi.

Kafedranın adı	Ünvan	Dərsin vaxtı	Web ünvan	Əlaqə nömrəsi
Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya	Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Mərdanov qardaşları 100	8:30 16:12	https://amu.edu.az/page/198/fizioterapiya-ve-tibbi-reabilitasiya-kafedrası#	0124413318

Tədris dili: Azərbaycan

Fənni tədris edən müəllim(lər)

1. Cəlilov Vaqif Çingiz oğlu - assistent
2. vaqif606@mail.ru
3. 8:30-16:12
4. (+994776270015 [whatsapp](#))

Fənnin ardıcılıq və bacarıq şərtləri	
Skills which are expected	

Öncə tədrisi zəruri olan fənlər (Prerekvizit)	Ortopedik travmatoloji reabilitasiya
Özündən sonra tədrisini saxladığı fənlər	Protez-ortez reabilitasiyasında klinik bacarıqlar

Fənnin məqsədi Fizioterapiya tələbələrinə ortezlər, onların növləri, istifadəsinə göstərişlər və əks göstərişlər, ortoz tətbiqetmələrinin mümkün fəsadları, ayrı-ayrı nahiyələrin disfunksiyasında istifadə olunan ortezlər haqqında bilik və bacarıqlar öyrətməkdir

Fənnin nəticəsində tələbələr:

- 1.Ortezlərin təsnifatı və təyinatı
2. Ortezlər tibbi reabilitasiyada yeri
- 3.Müxtəlif nahiyələrin disfunksiyalarında istifadə olunan ortezlər haqqında məlumat əldə edəcəklər

Fənnin məzmunu

1.Ortezlə terapiya müxtəlif disfunksiyalarda və ya müxtəlif cərrahi əməliyyatlardan, süni oynaq köçürmələrindən sonra hərəkəti aktivliyə kömək etmək üçün istifadə edilən ortopedik vasitələrdir. Fizioterapiya tələbələrinə ortezlər, disfunksiya əlamətləri və dəyişikliklər barədə məlumat vermək və ortez tətbiqetmələrinin mümkün fəsadlarını öyrətmək, ortezlə reabilitasiyanın effektivliyini artıracaq müvafiq müalicə proqramının planlaşdırılmasını və həyata keçirilməsini təmin etməklə xəstəyə xas olan problemləri həll etmək bacarığını inkişaf etdirmək fənnin əsas vəzifələri hesab olunur. Bu fənnə tələbələr ortezlər, onun tərif, təsnifatı və istifadəsinə əsas göstəricilər haqqında anlayışları öyrənir. Müxtəlif patologiyalarda və simptomlarda istifadə edilə bilən ortez növlərini bilir, tətbiq xüsusiyyətlərini müqayisə edir. Xəstənin vəziyyətindəki dəyişiklik və inkişafı uyğun olaraq ortoz tələbinin davamı, ləğvi, dəyişdirilməsi ilə bağlı qərarlar qəbul edilə bilməsi üçün müxtəlif bilik və bacarıqlara yiyələnir.

2. Fənn müəhazirə və praktik dərslər şəkilində tədris olunacaqdır ki, burada da təqdimatlar və müzakirələr, klinik təqdimatla öyrənmə, problem əsaslı öyrənmə (problem based learning) kimi tədris üsullarından istifadə olunacaqdır.

3. Fənn 4 cü kursda, payız semestrində, 10 saat müəhazirə, 30 saat praktik dərslər şəkilində 3 kreditdə tədris olunur.

4. Ortezlə terapiya dayaq-hərəkət aparatının problemlərinin 95%-dən çoxunun reabilitasiyasında istifadə olunur ki, bu da tələbələr üçün fənnin vacibliyini göstərir.

5. Tələbələrin əldə etdikləri biliklər stasionar və stasionardan kənar disfunksiyası olan insanların reabilitasiyon yardımında istifadə olunacaqdır.

6. Tələbələr bu biliklərlə tibb müəssisələrində reabilitasiyon və fiziki terapiya işində istifadə olunacaq

7. Tələbələr bu biliklərlə protez və ortez reabilitasiyası ilə məşğul olan müəssisələrdə karyera qurmaq imkanına malik olacaq.

Fənnin tədris formatı

1. Üz-üzə

Hər mövzunun ədəbiyyatı (kitab (adı, fəsilə), məqalə (jurnalın adı, ili, nömrəsi, səhifəsi və s.) və həmin ədəbiyyatın veb-adresi göstərməlidir

№	Topic Mövzu (mühazirə)	Readings (Ədəbiyyat)	Saat
1	Ortezlər tibbi reabilitasiyada	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.1-13	2
2	Yaşlanma və Fəaliyyətə Dözümlülük Ortez və Protez Reabilitasiyasına səbəb olan nəticələr	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.15-31	2
3	Ortopedik və protez reabilitasiyasında Motor İdarəetmə, Motor Öyrənmə və Sinir Plastikliyi	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.38-63	2
4	Ortez reabilitasiyasında sübuta əsaslanan yanaşma	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.72-104	2
5	Yerişin klinik qiymətləndirilməsi Material və texnologiyalar	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.105-141	2

№	Topic Mövzu (praktik məşğələ)	Readings (Ədəbiyyat)	Saat
1	Ortezlərin təsnifatı və təyinatı	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.184-192	2
2	Ayaqqabılar: Aşağı ətrafların ortezlərinə aid təməl biliklər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.161-179	2
3	Ayaq ortezləri	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.181-192	2
4	Aşağı ətrafların ortezlərinin prinsipləri	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.194-203	2
5	Bud çanaq disfunksiyasında ortezlər (pediatrik)	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.210-230	2
6	Bud çanaq disfunksiyasında ortezlər (böyüklərdə)	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.232-267	2
7	Nevroloji və Sinir-əzələ Xəstəliklərində ortez istifadəsinə qərar vermə	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.268-290	2
8	Diz disfunksiyası üçün ortezlər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by	2

		Saunders. səh.308-332	
9	Ortopedik yardım və travmalarda ortezlər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh. 335-365	2
10	Spinal disfunksiyalarda ortezlər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.371-389	2
11	Əl disfunksiyalarında ortezlər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.382-394	2
12	Dirsək disfunksiyalarında ortezlər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.394-397	2
13	Çiyin disfunksiyalarında ortezlər	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.397-402	2
14	Yanıqlarda şina, ortez təyini	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.412-427	2
15	Sinir-əzələ və kas-iskelet sistemi xəstəliklərinin müalicəsində adaptiv oturacaqlar	Michelle M. Lusardi, Milagros “Millee” Jorge, Caroline Nielsen // ORTHOTICS & PROSTHETICS IN REHABILITATION, THIRD EDITION / 978-1-4377-1936-9 // Copyright © 2013, 2007, 2000 by Saunders. səh.430-455	2

Tədris və öyrənmə metodları

- müəhazirə, seminarlar

Qiymətləndirmə üsulları	Qiymət (bal)
Semestr sonu imtahan	50
Cari qiymətləndirmə kollokvium	40 – 2022/2023 tədris ilində I kurs, 30 – digər kurslar
Davamiyyətə görə qiymətləndirmə	0 – 2022/2023 tədris ilində I kurs, 10 – digər kurslar
Sərbəst iş	10

Qiymətlərin dəyərləndirilməsi

Hərf işarələri	Bal	Qiymətin açıqlaması
A	91-100	“Əla”
B	81-90	“Çox yaxşı”
C	71-80	“Yaxşı”
D	61-70	“Kafi”
E	57-60	“Qənaət bəxş”
F	0-50	“Qeyri kafi”

Hər bir sərbəst işin aşağıda göstərilədiyi kimi qiymətləndirmə sistemi olmalıdır. Fundamental və laboratoriya fənlərdə bir və ya iki sərbəst iş olmalıdır (Essay və ya layihə əsəli). (İki sərbəst iş verilsə, hər birinin öz qiymətləndirmə sistemi və müəyyən edilmiş meyarların balı olmalıdır. 10 ballıq sistem olduğundan, qiymətləndirilən sərbəst işin hər biri 5 ballıq sistemdən ibarət olmalıdır)

Klinik fənlərdə bacarıq qiymətləndirilməlidir.

Bacarıq imtahanı aşağıda göstərilən qiymətləndirmə metodlarından birini seçməklə aparılmalıdır.

Əgər başqa üsul seçilsə onun təsviri, qiymətləndirmə vərəqi və matriksi tərtib olunub sillabusa salınması üçün İnnovasiyyə və Keyfiyyətin idarə olunması şöbəsi və Tədris Departamenti ilə razılaşdırılmalıdır.

**(PBBM) Prosedur bacarıqlarının birbaşa müşahidəsi
(Direct Observation of Procedural Skills- DOPS)**

Tələbənin və ya rezidentin prosedur bacarıqlarını qiymətləndirmək və rəy bildirmək üçün nəzərdə tutulmuş Mini-CEX-in variasiyasıdır. Mini-CEX-də olduğu kimi, tələbə və ya rezident “real” xəstələrdə proseduru həyata keçirən iş yerində müşahidə olunur. Təhsilalan təyin olunmuş siyahıdan qiymətləndiriləcək vaxtı və proseduru, məsələn, mərkəzi venoz xəttin daxil edilməsi, arterial qan nümunələrinin götürülməsi, elektrokardiografiya və intubasiyanı seçir. Qiymətləndirməni aparan şəxs klinisist və ya səhiyyə qrupunun başqa bir üzvü ola bilər.

Prosedur bacarıqlarının birbaşa müşahidəsi (PBBM-DOPS)

Təhsilalan		Müəllim/Kurator	
Ad. Soyad. Ata adı qrup nömrəsi:		Ad. Soyad. Ata adı Vəzifə:	
Qiymətləndirmə tarixi:		Kafedranın adı:	
RƏY: Şifahi və yazılı rəy qiymətləndirmənin məcburi komponentidir.			
Ümumi			
Güclü tərəfi			
Biliyin təkmilləşməsinə ehtiyac var			
Təvsiyə olunan tədbirlər			
BU FƏALİYYƏT HAQQINDA TƏHSİLALANIN FİKİRLƏRİ (istəyə bağlıdır)			
Bu təcrübədən nə öyrəndim?			
Nəyi yaxşı etdim?			
Nəyi yaxşılaşdırmaq və ya dəyişdirmək lazımdır? Mən buna necə nail olacam?			
Göstəricilər M = Müşahidə olunmur İTO = İnkişaf tələb olunur, Q = Qənaətbəxş (heç bir təşviq və ya müdaxilə tələb olunmur) Ə = Əla			
Domen		Reyting	Ş ə r h l ə r
1: Müəllimə/Kuratora göstərişləri, anatomiyanı, prosedurları və ağırlaşmaları			

təsvir edir		
2: Xəstəyə proseduru və mümkün fəsadları izah etdikdən sonra razılıq alır		
3: Razılaşdırılmış protokola əsasən prosedura hazırlaşır		
4: Effektiv analqeziya və ya təhlükəsiz sedasiya tətbiq edir (anestezioloq yoxdursa)		
5: Alətlərdən və kəsici alətlərdən yaxşı aseptik və təhlükəsiz istifadəni nümayiş etdirir		
6: Rəhbər qeydlərə uyğun olaraq texniki aspektləri yerinə yetirir		
7: Hər hansı gözlənilməz hadisə ilə məşğul olur və ya lazım gəldikdə kömək istəyir		
8: Tələb olunan sənədləri tamamlayır (yazılı və ya diktə ilə)		
9: Prosedur boyu xəstə və işçi heyəti ilə aydın şəkildə ünsiyyət qurur		
10: Prosedur boyu peşəkar davranış nümayiş etdirir		
Ümumi nəticə		
Prosedur Əsaslı Qiymətləndirmənin (PBA) tamamlanmış elementlərinin yerinə yetirildiyi səviyyə		İşarə ləyin
Səviyyə 0 1-2 bal	Ümumi mühakiməni dəstəkləmək üçün kifayət qədər sübut müşahidə edilməmişdir	
Səviyyə 1a 3 bal	Təlimatın köməyi ilə tibbi yardımı göstərməyi bacarır (prosedurun bütün mərhələləri ilə tanış deyildi)	
Səviyyə 1b 4 bal	Təlimatın köməyi olmadan tibbi yardımı göstərməyi bacarır (prosedurun bütün addımlarını bilir və növbəti hərəkəti gözləyirdi)	
Səviyyə 2a 5 bal	Prosedurun əksəriyyəti/bütün (və ya yerinə yetirilən hissə) üçün tələb olunan təlimat	
Səviyyə 2b 6 bal	Rəhbərlik və ya müdaxilə yalnız əsas addımlar üçün tələb olunur	
Səviyyə 3a 7 bal	Minimum rəhbərlik və ya müdaxilə ilə həyata keçirilən prosedur (vaxt aşırı köməyə ehtiyacı olurdu)	
Səviyyə 3b 8 bal	Prosedur rəhbərlik və ya müdaxilə olmadan səriştəli şəkildə yerinə yetirildi, lakin özünə inam yox idi	
Səviyyə 4a 9 bal	Prosedur heç bir rəhbərlik və ya müdaxilə olmadan yüksək standartlara uyğun inamla yerinə yetirildi	
Səviyyə 4b 10 bal	4a kimi və ümumi problemlər/mürəkkəbləri qabaqlamağı, qarşısını almağı və/və ya onlarla məşğul olmağı bacardı	
PBBM detalları		
Prosedurun adı:		
Əvvəl yerinə yetirilən prosedur sayı:		Məsələn: Təcili yardım, stasionar, ambulator və s. (zəhmət olmasa dairə edin)
Simulyasiya edilmiş bir şəraitdə həyata keçirilir		
Simulyasiyanın təsviri:		
PBBM praktik məşğələ vaxtı həyata keçirilir Bəli / Xeyr Əgər Bəli (neçənci həftədə aparılır)/ Əgər Xeyr (səbəb-qeyd)		
Prosedurun çətinliyi: adi haldan daha asandır Orta çətinlik Həmişəkindən daha çətindir		
Tələbənin/rezidentin imzası:		Qiymətləndiricinin imzası:

Sərbəst işlərin təhvil verilməsi üçün son tarixlər	İmtahanların tarixləri
dekabr	yanvar

Tapşırıqların və imtahanların xarakteri.	Keçmiş imtahanların nümunələrinin olması (testlər, imtahandan çəkilişlər, sərbəst işlərin yaxşı nümunəsi və s.)

Студенческий Кодекс Поведения/ Тələbənin Davranış Kodeksi

Link

Universitet siyasəti – akademik dürüslük

Link

Akademik dürüslük prinsipi və plagiathıq

Azərbaycan Tibb Universiteti mütəmadi olaraq akademik dürüslük prinsipinə əsaslanan öyrənmə mədəniyyətini inkişaf etdirməyə çalışır. ATU-nun bütün heyətindən və tələbələrindən bu akademik dürüslük prinsipinə riayət etmələri tələb olunur. Akademik pozuntunun bir növü olan plagiat, dürüslük prinsiplərinə xələl gətirir və ATU-da buna yol verilmir.

Plagiat başqasının dərc edilmiş və ya dərc olunmamış ideyalarının istinadsız istifadəsi kimi müəyyən edilir. Bu, məqalənin bir hissəsinin və ya bütövlükdə yeni müəlliflik altında təqdim edilməsi ola bilər. Plagiat müəllifin öz materialından təkrar istifadə etməsini əhatə edir (bəzən “lazımsız nəşr” kimi də tanınır). Plagiatdan qaçmaq üçün mənbələr açıqlanmalıdır. Sitatlar dırnaq işarəsinə qoyulmalı və ya yenidən yazılmalıdır. Əgər başqasının yazılı materialının illüstrasiyalarından və ya materialın böyük hissələrindən istifadə ediləcəksə, müəlliflər icazə almalı və müvafiq sitat gətirməlidirlər.

Aşağıda plagiatın nə olduğu və bu barədə əlavə məlumatı haradan əldə edə biləcəyinizlə bağlı məlumatlar əks olunmuşdur. Hər hansı tapşırıq və akademik işlərinizdə plagiatdan yayınmaq üçün plagiatın nə olduğunu başa düşdüyünüzə əmin olmaq ATU tələbəsi olaraq daşdığınız məsuliyyətin bir hissəsidir.

Plagiathıq nədir?

Plagiatlıq “**bu və ya digər şəxsə məxsus söz və ya fikirlərin mənbəyinə istinad etmədən öz adı altında tamamilə və ya qismən istifadə edilməsi**” deməkdir. Plagiat bir növ intellektual oğurluqdur. Bu, qəsdən fırıldaqçılıqdan, söz və ya fikrin hər hansı mənbədən düzgün şəkildə istinad edilmədən kopyalanmasına qədər bir çox formada ola bilər. ATU plagiatı aşağıdakı kateqoriyalara ayırır:

- **Birbaşa köçürmək:** Mənbəyə istinad etmədən və dırnaq işarələrindən istifadə etmədən orijinal mətn və ya fikrlə eyni və ya tamamilə oxşar sözlərin istifadəsi. Buraya kitabdan, məqalədən, hesabatdan və ya digər yazılı sənəddən, təqdimatdan, kompozisiyadan, çertyojdan, tərtibatdan, qrafikdən, sxemdən, kompüter proqramından və ya proqram təminatından, vebşaytdan, internetdən, digər elektron mənbədən və ya başqa birinin tapşırığından materialların, ideyaların və ya konsepsiyaların müvafiq şəkildə istinad edilmədən surətinin kopyalanması daxildir. Buraya eyni zamanda sitat gətirilən və sitatsız (kopyalanan) hissələrin birləşdirilməsi də daxil ola bilər.
- **Mənbənin yanlış parafraz edilməsi:** Əsas məzmun və strukturu eyni saxlamaqla, mənbə materialda bir neçə söz və ya ifadənin dəyişdirilməsi. Bu eyni zamanda, bir şəxsin digərinin fikir və ya sözlərini mənbə göstərmədən başqa sözlərlə ifadə etdiyi təqdimatlar və müvafiq istinadlar olmadan sitat və izahatları yeni bir bütün halında birləşdirmək üçün də keçərlidir.
- **Mozaik/Yamaq işi plagiat:** Başqa mənbələrdən bir nüsxənin müxtəlif hissələrini götürüb onları birləşdirərək yeni bir hissə yaratmaq və onu öz orijinal əsəri kimi təqdim etməkdir.
- **Gizli razılaşma:** İşin tamamilə və ya qismən başqa insanlarla sövdələşmə nəticəsində hazırlanmış müstəqil iş kimi təqdim edilməsi. Buraya başqasının akademik işini plagiat etmək, oğurlamaq və ya surətini kopyalamaq, başqasının işini tamamlamağı təklif etmək və ya akademik işi tamamlamaq üçün ödəniş tələb etmək və ya almaq üçün təqdim etdikləri işləri başqa tələbəyə təqdim edən tələbələr daxildir. Bunu akademik əməkdaşlıqla qarışdırmaq olmaz.
- **Sövdələşmə hiyləsi:** Eyni zamanda “xəyali müəlliflik” kimi də tanınan bu kateqoriya gizli sövdələşmənin bir formasıdır. Bu hal tələbə və ya tədqiqatçı başqa bir şəxsə işi onlar üçün tamamlamağı tapşırıqda və sonra işi öz işi kimi təqdim etdikdə baş verir. Buraya tələbənin və ya tədqiqatçının əsasən başqasının işi olan və redaktə edə biləcəyi işi təqdim etdiyi, tələbə və ya tədqiqatçının başqası tərəfindən əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirilmiş (kiçik düzəlişlərdən daha artığı) qaralama versiya hazırladığı hallar daxildir.
- **Sitatın mənbəsi haqqında yalnız məlumatın verilməsi:** Oxunmamış mənbələrə istinad etməklə, məlumatın əldə edildiyi “ikinci dərəcəli” mənbəni göstərməmək. Buraya uydurma sitatlar və ya mətbəə xətalardan kənara çıxan yanlış sitatlar daxil ola bilər.
- **Özünə plagiatlıq:** Daha əvvəl təqdim edilmiş əsəri yenidən nəşr edən və onu tamamilə və ya qismən əvvəlki işə istinad etmədən yeni fikir və ya əsər kimi təqdim edən müəllif. Özünə plagiatlıq həmçinin “yenidən emal”, “təkrarlanma” və ya “tədqiqat nəticələrinin istinad edilmədən bir neçə dəfə təqdim edilməsi” kimi də adlandırılır. Tələbə kontekstində, özünə plagiatlıq, lazımi sitat olmadan artıq qiymətləndirmə üçün təqdim edilmiş işin hissələrinin və ya hamısının təkrar istifadəsini nəzərdə tutur. Tələbə bir dərsi təkrar edirsə, eyni qiymətləndirmə hissəsini tam və ya qismən yenidən təqdim

